

Rat rod roar far och son

Sidorna 10–11

Ledare:

Nyheter:

Information:

”Högern ett hot”

Sid 2

Det viktiga EU-valet

Sid 3

Glöm inte mötet!

Sid 16

Högern är ett hot mot den svenska modellen

Hej kamrater!
Den 26 maj har vi ett väldigt viktigt val att göra och det har att göra med om vi vill att den svenska modellen ska få fortsätta att gälla i Sverige. Det handlar också om vi vill ha schyssta villkor på den europeiska arbetsmarknaden. Det står väldigt mycket på spel om hur högerens och extremhögerens agerande allvarligt hotar arbetstagares rättigheter, inte bara i Sverige utan över hela Europa.

Det krävs att vi byggnadsarbetare håller ihop och utnyttjar vår demokratiska rättighet som vi fortfarande har kvar, det är vår rösträtt.

På få andra områden är de ideologiska skiljelinjerna så tydliga som i synen på arbetsmarknadsfrågor. Moderaterna omfattar utbredd konkurrens med låga löner och dåliga arbetsvillkor. Under mandatperioden har Moderaterna i Europaparlamentet röstat emot de förändringar i utstationeringsdirektivet som gör det möjligt att kräva lika lön för så väl utländska som för svenska arbetstagare som gör samma jobb.

Runt om i Europa där högerpartier ligger sig med högerextrema attackeras

och försämras löntagares rättigheter. I Moderaternas och Kristdemokraternas egen partigrupp i Europaparlamentet ingår till exempel Fidesz, Viktor Orbans parti som infört vad som kommit att kallas en "slavlag" och ger arbetsgivare rätt att tvinga sina anställda att arbeta 400 timmar övertid per år. Det är nästan en extra arbetsdag i veckan.

"Det står väldigt mycket på spel om hur högerens och extremhögerens agerande allvarligt hotar arbetstagares rättigheter, inte bara i Sverige utan över hela Europa."

Jag som medlem i Byggnads vill i stället att EU stärker sitt arbete för att människor inte ska utnyttjas på arbetsmarknaden, utsättas för livsfaror på jobbet eller ha svårt att hävda sin rätt. Det kan vi bara åstadkomma tillsammans. Därför behövs du för att vi ska kunna stå upp för löntagares villkor.

Jag kommer att rösta på Socialdemokraterna och jag kommer definitivt att sätta mitt kryss på Johan Danielsson som jag vet kommer

att jobba för samma saker som Byggnads som organisation står för.

Stark. Stolt. Trygg.

Kenneth Svärd
ordförande Byggnads Örebro-Värmland

Fler kvinnor i branschen

Byggnadsbranschen är tydligt mansdominerad men allt fler kvinnor väljer yrken inom Byggnads kollektivavtalsområden. Många av dem väljer också att bli medlemmar i Byggnads. Sedan 2015 har antalet kvinnor dubblats i det växande fackförbundet. Totalt är det nu 1 588 kvinnliga medlemmar i Byggnads.

Byggnads nätverk för kvinnliga medlemmar, Näta, menar att det finns mycket kvar att jobba med men också att det blir lättare att driva sina krav ju fler de blir.

– När vi är många så kan man inte ignorera oss. Våra krav om att arbetsplatser ska ha omklädningsrum för kvinnor, att olika gränsvärden ska ta hänsyn till faror vid graviditet och att vi inte ska utsättas för sexuella trakasserier är knappast orimliga. Nu är det dags för alla att lyssna, säger Stephanie Olsson, ledamot i Nätas styrgrupp.

I dag utgör kvinnor 1,54 procent av Byggnads medlemmar. Samtidigt visar statistiken från byggprogrammen på gymnasieskolorna att andelen kvinnor har ökat med tiden. Byggnads har ett ambitiöst mål om att 5 procent av medlemmar ska vara kvinnor år 2022.

Jämställdhetsarbetet i Byggnads utvecklas och varje region har en jämställdhetsansvarig. Byggnads driver bland annat kampanjen Stoppa machokulturen som erbjuder konkreta verktyg för att skapa schysstare arbetsplatser.

byggnads.se

Medlemstidning för Byggnads Region Örebro-Värmland

Ansvarig utgivare:
Kenneth Svärd
Redaktionskommitté:
Kenneth Svärd och Thomas Andersson.
Produktion: Magnus Östin, Västerås (text), Krügers, Västerås (foto och projektledning), EC Media AB, Örebro

(formgivningen och redigering).
Tryck: Ätta.45 Tryckeri, Västerås

Adress till hemsidan:
orebro-varmland@byggnads.se
Telefon: 010-601 10 11 (vxl)
Postgiron: 204729-8

Vad tycker du ...

... att vi ska skriva om i tidningen? Kom med tips och idéer till tidningens projektledare Peter Krüger: peter.kruger@telia.com

LO-kandidat i EU-valet vill "stoppa osund konkurrens"

Fem år har gått sedan sist. Den 26 maj är det val till EU-parlamentet. Kenneth Svärd från Byggnads Örebro-Värmland frågade ut LO-förbundens kandidat Johan Danielsson (S).

LO-förbunden har gemensamt ställt sig bakom Johan Danielsson i EU-valet. Till vardags är Johan Danielsson EU-samordnare på LO, vilket dels innebär att ansvara för den interna samordningen med förbunden, men också ett ansvar för LO:s externa påverkansarbete gentemot riksdag, regering och EU:s institutioner. Han sitter även i Europafacket styrelse.

Vilka utmaningar ser du med EU-projektet i dag?

– EU-samarbetet står in-

för stora utmaningar. Den politiska utvecklingen i flera medlemsstater förlamar EU. När högerextrema partier tar plats i allt fler regeringar ökar splittringen och gör det svårt för EU att fatta beslut i många viktiga framtidsfrågor. Samtidigt finns det en ökad insikt om att den ökade ekonomiska och sociala ojämlikheten är skadlig för både tillväxten och demokratin. Det finns med andra ord jordmån för en socialdemokratisk motoffensiv.

Johan Danielsson.

Varför har LO-förbunden valt att presentera dig som gemensam kandidat?

– Förhoppningsvis är det för att förbunden baserat sitt beslut på det arbete jag gör på LO, den valrörelse jag bedrev i valet till Europaparlamentet 2014 och att de bedömer att jag kan göra ett bra arbete i parlamentet samt flytta fram positionerna för LO-förbundens medlemmar.

Vad vill du arbeta med i Bryssel?

– Att säkerställa att alla som arbetar i Sverige gör det på svenska kollektivavtal; helt enkelt att EU:s inre marknad inte leder till konkurrens med löner och arbetsvillkor. Det handlar dels om att ändra de grundläggande spelreglerna i EU:s fördrag, men också att ändra specifik branschlagstiftning för att till exempel få sluta på den osunda konkurrensen

på vägtransportmarknaden.

Hur kan man arbeta för att förbättra svenska arbetsvillkor på EU-nivå?

– Förutom att bekämpa osund konkurrens och lönedumping handlar det om att fortsätta driva på för en förbättrad europeisk arbetsmiljölagstiftning som säkerställer att människor inte dör på grund av sitt arbete. Men också att EU har moderna regler kring övergång av verksamhet som skyddar arbetstagares rättigheter, att reglerna kring bemanningsföretag inte leder till missbruk och så vidare. EU:s regelverk påverkar på många sätt arbetstagares position på arbetsmarknaden. Det är därför vi måste vara aktiva på EU-nivå – för att slåss för våra rättigheter.

Kenneth Svärd

Har du fått en lärlingsanställning? Glöm inte att anmäla det!

Den som får en lärlingsanställning måste själv göra en digital anmälan hos Byggnadsindustrins yrkesnämnd, på webbadressen byn.se.

– Det är viktigt att få ut den informationen, säger Jenny Svensson som är ordförande i BYN Örebro.

Den traditionella fysiska lärlingsboken är ett minne blott, och om BYN ska få kännedom om en nystartad lärlingsanställning krävs att

den anställde meddelar sig den digitala vägen.

– De måste göra en anmälan annars ser vi inte dem.

Det är enkelt att anmäla sig. – Man går in å hemsidan och loggar in med bank-id.

Skulle man missa detta när lärlingsanställningen inleds finns chans att registrera sig senare.

– Det finns ingen tidsbegränsning. Man kan registrera arbetade lärlingstimmar i efterhand, säger Jenny Svensson.

Det är datadirektivet GDPR som är orsaken till de nya rutinerna. De strängare reglerna när det gäller registerhållning gör också att det brådskar för dem som ännu inte hämtat ut sitt yrkesbevis.

– Det är dags att göra det nu! uppmanar Jenny Svensson.

Enklast sker det genom att den berörda kontaktar någon i sin BYN region, kontaktuppgifter finns på BYNS hemsida.

Alla som tog studenten längre tillbaka än 36 månader

och inte anmält anställning eller hämtat ut sitt yrkesbevis kommer att få ett brev där de uppmanas att ta ställning till om de vill stå kvar i BYN:s register eller inte efter den 1 juli 2019.

Jenny Svensson tycker trots allt att anpassningen till GDPR är bra, även om det just nu skapar merarbete.

– Det finns ingen anledning att ha register med folk som kanske bytt bransch sedan länge.

Magnus Östin

Livet fick ett lyft med

Bengt-Eric "Bengan" Skoglund har hunnit arbeta som väktare och fastighets-skötare, men som mobilkranförare hittade han rätt. Han trivs som fisken – trots att han ibland blir bortglömd när det är dags för frukostrast.

– Min pappa har kört både mobilkran, tornkran och andra maskiner i hela sitt liv, och han frågade om jag också ville börja, det var 2008.

Det ville Bengan.

Han sökte sig till Kynningsrud Nordic Crane i Karlstad.

Nu har Bengan elva år bakom sig i yrket, de första 4 200 timmarna som lärling.

Det är svårt att hitta en person som mer tydligt uttrycker att den trivs på jobbet.

– Jag tackade ja för att jag ville prova på nya vägar, och nu tänker jag stanna till pension, säger han muntert och tillägger:

– Det är ett superjobb.

Arbetsplatserna varierar och är uppdelade 50/50 mellan byggen och industrin. Många uppdrag är på pappersbruk där tunga maskiner kan be-

höva lyftas vid service och reparationer.

Arbetsdagarna är mer varierade än utomstående kan tro.

– Ibland är det ett lyft klockan sju på morgonen som man håller till klockan 16 på eftermiddagen. Andra dagar kan det vara byggmaterial som ska upp och då blir det 100 lyft. Ingen dag är den andra lik.

Det bli många timmar i hytten, även de dagar han gör ett enda lyft och håller lasten stilla.

– Man lämnar aldrig kranen med last, det är som i flyget.

En pilot lämnar aldrig cockpit.

Ingen regel utan undantag. Några minuter för ett snabbt toabesök går bra.

Säkerheten kommer i första rummet. Inte bara under arbetspassen utan även i förberedelserna.

– Vi har daglig tillsyn, en checklista, både före arbetspasset och efteråt, säger Bengan.

– Så fort det uppstår en liten skada på en lyftstropp skär vi sönder den och ersätter den med en ny, berättar han.

Bengt-Eric "Bengan" Skog-

Bilden till vänster: Bengt-Eric "Bengan" Skoglund testade på flera olika yrken innan han hittade drömjobbet. Här ska han stanna tills han går i pension, säger han. Bilden ovan: Som kranförare har "Bengan" ansvar för att kranen underhålls. Enklare rengöring och smörjning sköter han själv.

"Bengan" är pedant med hytten. Det är hans arbetsplats så där det fint.

FAKTA

Bengt-Eric "Bengan" Skoglund

Ålder: 39 år. "Min sambo säger att jag är världens yngsta pensionär. Jag går och lägger mig 20.45 om kvällarna."

Bor: Flatvik, norr om Karlstad.

Familj: Sambo.

Yrke: Mobilkranförare.

Fritidsintressen: Pistol-skytte, PPC (pistol och revolver). 2015 sköt han hem 8 VM-medaljer varav 3 var guld. Ska tävla i VM i Australien i september.

Drömmer om: Att gå i pension som mobilkranförare.

Jag är mer pedant med kranen än med bilen.

FAKTA

Kranen

Märke/modell: Liebherr LTM 1095-5.1

Årgång: 2010.

Mått: 58 meter lång lyftarm. Med extraarmen, jiben, når kranen 78 meter.

Maxlyft: 95 ton.

Bengans tungviktare

lund har sin egen mobilkran, och den har han ansvar för. Han ser till att den är servad, och han smörjer och tvättar. Hytten är han också noggrann med.

– Jag är mer pedant med kranen än med bilen, men det är ju min arbetsmiljö så det är viktigt för mig. Det tar emot lite om jag måste låna ut den under semestern, medger han med ett skratt.

Att vara mobilkranförare på ett bygge kan ha sina sidor, säger han. Kranföraren glöms bort ibland trots nyckelrollen.

Bengt-Eric "Bengan" Skoglund säger att han försöker att vara smidig ute på uppdrag – han anpassar sig efter situationen. Om det är enklast att bara ta en macka och skipa lunchrasten har han inga problem med det.

Om mobilkranen är inhyrd över dagen förstår han att kunden önskar att han jobbar över ett par timmar om det krävs.

Men ibland måste även han markera.

– "Du kan väl flytta kranen så går vi andra och kårar

frukost under tiden, så kör vi sen!", citerar Bengan fritt ur minnet.

Så kan det låta på en byggarbetsplats.

– Då brukar jag lugnt fråga: "Och när ska jag få min rast då?" Då kommer de på sig.

Men det är ändå en randanmärkning. På det stora hela stormtrivs han.

Vad är tjusningen med yrket?

– Variationen, det är inte som löpande bandet. Jag tycker också om att arbeta på andra orter och få träffa nya

människor. Det kan bli hela Sverige, men oftast Värmland, Närke och Västra Götaland.

Vilka egenskaper är bra att ha som kranförare?

– Att vara lugn och sansad, ha bra koordination och ett maskin- och teknikintresse. Och vara social! Det är viktigt i kontakten med kunderna. Mitt mål varje dag är att göra kunderna nöjda och glada så att de ringer kontoret och ber att just jag ska komma tillbaka nästa gång.

Text: Magnus Östin

Foto: Peter Krüger

Daniel sätter press på S

– Ni byggnadsarbetare som bygger de nya bostäderna ska ha råd att bo i dem. Men så är det inte. Speciellt inte nu när marknads- hyror ska införas.

Det sa opinionsbildaren Daniel Suhonen när han talade inför Byggnads Örebro-Värmlands regionfullmäktige som ägde rum i Kristinehamn i slutet av mars.

Daniel Suhonen är chef för idéinstitutet Katalys som bildats av 6F, fackförbund i samverkan. Deras främsta uppdrag är att bilda opinion och driva politiken åt vänster. Han är också ordförande i Reformisterna en nybildad opinionsbildande förening inom Socialdemokraterna. I sitt tal på Byggnads Örebro-Värmlands regionfullmäktige var Daniel Suhonen oerhört kritisk till den högersväng som han anser att Socialdemokraterna har tagit i samband med januariöverenskommelsen och den nya regeringsbildningen.

– Politikerna undrar var arbetarna finns, vilket är mycket märkligt. De finns överallt. De vårdar sjuka och gamla, de bygger hus, de tar hand om barn i förskolan, de tillverkar varor och tjänster, de jobbar i handeln.

Daniel Suhonen vill driva Socialdemokraternas politik mer till vänster. Det gör han genom den nybildade föreningen inom S, Reformisterna.

Foto: Peter Krüger

Det är inte så konstigt att många känner sig svikna och väljer andra partier.

– I stället jagar Socialdemokraterna mittenväljare och försöker anpassa politiken, konstaterade Suhonen.

– Det är inte så konstigt att många känner sig svikna och väljer andra partier.

Han talade mycket engagerat och entusiastiskt om det som han tycker är politikernas svek mot arbetarrörelsen.

– Socialdemokraterna måste komma tillbaka till sina gamla värderingar. Att våga satsa för en offensiv offentlig sektor som tar ansvar för välfärden.

– När jag reser i landet och träffar lokala partiorganisationer och gräsrotter så märker jag en oerhörd kraft och en längtan efter en S-politik som utgår från det vi vill med samhället. Inte den politik vi

får genom mittenuppgårelsen.

Samtidigt förstår han att Socialdemokraterna var tvungna att göra upp med Centern och Liberalerna. Det var nödvändigt för att bilda en regering.

– Men S behöver inte ge upp hela sitt partiprogram för det. Urholkad LAS, sänkt värnskatt och att införa marknadshyror, som Centern och Liberalerna drivit igenom, är sannerligen inte Socialdemokratisk politik

Daniel Suhonen tog upp några frågor som han anser är mycket viktiga för den samlade arbetarrörelsen, till exempel vinster i välfärden.

– Varför vill S inte stoppa vinster i välfärden? Det har man tidigare beslutat på sin kongress. Plötsligt är det inte viktigt längre.

– Det samma gäller våra låga pensioner. Kvinnor som arbetat i vården har så låga pensioner att det knappt går att leva på dem. Yrkesarbetare med tunga jobb och som tvingas till förtida pension och får leva med ständig värk, får urusla pensioner.

– Det behöver byggas 800 000 nya bostäder på 10

år. Vi behöver fler lärare i skolan och många fler undersköterskor och sjuksköterskor i vården.

Suhonen köper inte finansministerns tal om att staten inte har råd med stora reformer för att vi ska betala av på statsskulden.

– Vi har ett av Europas lägsta statsskulder. Nu är det dags att sluta spara och börja investera i välfärden.

Lilian Haraldsson

FAKTA

Katalys

Katalys är ett oberoende fackligt idéinstitut som bedriver utredningsverksamhet och opinionsbildning. Deras verksamhetsområden är välfärd, samhällsekonomi, arbetsmarknad och fördelningsfrågor. En av uppgifterna är att driva den politiska debatten framåt i dessa frågor, med egna analyser och förslag grundade i fackliga perspektiv. Katalys står på två ben – idéutveckling och politisk påverkan. Värderingsmässigt står de på LO-medlemmarnas sida. Katalys startades på initiativ av 6F – fackförbund i samverkan. 6F utgörs av LO-förbunden Byggnads, Elektrikerna, Fastighets-, Målarna och Seko.

Pepp-övningar på tjejträff

På Internationella kvinnodagen höll en tjejträff i Byggnads hus i Karlstad.

Anita Veines och Ann-Katrin Eneblom från Byggnads hälsade alla välkomna denna fredagskväll. 16 tjejer i olika åldrar och branscher slöt upp till det tredje nätverksmötet som fackförbunden Elektrikerna, Fastighets, Byggnads, Målarerna och IF Metall har haft.

Första träffen var förutsättningslös, och med kvinnor som vi träffat på arbetsplatsbesök.

Fastighets vice ordförande och Byggnads ombudsman Ann Katrin Eneblom höll fö-

redrag och berättade om deras ”resa” som kvinna inom fackföreningsrörelsen.

Vi pratade om hur vi vill att våra möten ska se ut. Många belyste just vikten av att kunna diskutera arbetet och hur förutsättningarna ser ut för kvinnor i vår bransch.

Till den andra träffen hade vi bjudit in samtalsterapeuten Helen Norman som gav oss tips och råd om hur vi kan göra för att bättre kombinera arbetsliv och familjeliv. En medlem hade gjort smårätter som vi efteråt njöt av under mycket prat och skratt.

Denna kväll den 8 mars,

Helen Norman peppar.

kom Helen Norman tillbaka och pratade med självkänsla med oss.

Vid tidigare träffar landade vi ofta i slutsatsen att tjejer li-

der av dålig självkänsla. Kvällen innehöll därför övningar för att stärka oss själva, och det ledde till att vi delgav varandra djupa och ibland tuffa berättelser ur livet.

Ann Katrin Eneblom hade även ett pass om facklig introduktion, där vi pratade om svenska modellen och vikten av att vara fackligt ansluten och även att engagera sig.

Datumet för hösten är inte satt än. Vår uppmaning till fackligt anslutna tjejer lyder:

När nästa kallelse via sms kommer: Häng på! Kom och prata om hur du har det på din arbetsplats.

Ann-Katrin Eneblom

Lagbasar fick lära mer

Det handlar inte bara om att jaga ackord och pengar. En lagbas ska också ha förmågan att förstå och hantera människor. Dessutom är det ett fackligt uppdrag. I april hölls en lagbasutbildning för nio utvalda.

– Vi vill nå ut med att en lagbas har flera roller. Lagbasen är lagets förlängda arm mot arbetsledningen och vice versa – men också vår förlängda arm ut på bygget, säger Tomas Olsson, tidigare lagbas och numera ombudsman på Byggnads Örebro-Värmland, och kursledare.

Den 2–4 april arrangerade Byggnads första delen av två i en utbildning för blivande lagbasar. Den hölls på Hotell Norra Vättern i Askersund med övernattnig.

– Det finns en poäng att inleda med att lägga de första tre dagarna på ett internat. Gäng-

et blir sammansvetsat när man kan umgås på kvällarna och prata om uppdraget och det fackliga arbetet, säger Tomas Olsson.

Medkursledare var Daniel Lindström från Örebro, till vardags lagbas på Peab. Tomas Olsson tycker att det är bra att ha sällskap av en kursledare som arbetar på bygge.

– Han kan ta frågor som rör materialval och metodval, sådant som jag inte är uppdaterad på. Det är bra för kursen och trovärdigheten.

Av de nio deltagarna var några redan utsedda lagbasar medan andra ska bli. Utbildningen är på totalt fem dagar. Den 23–24 april genomfördes den andra delen.

Lagbasutbildningen har förändrats, numera ligger mer tyngd på det fackliga uppdraget.

– Det tycker jag är bra.

Tomas Olsson höll en kurs för blivande lagbasar. Betydelsen av ackordsjakt vill han tona ner och samtidigt poängtera den fackliga kopplingen.

– Men lagbasen ska även ta emot dem som är nya på bygget, fråga om de är medlemmar och introducera dem. Det ingår också att begära ut listor på underentreprenörer och rapportera till oss vilka som finns på bygget. Vi vill ju veta att det inte finns avtalslösa företag, säger Tomas Olsson.

En lagbas ska ha goda yrkeskunskaper och förstås göra sitt bästa för att få ihop ackordet. Men social kompetens är också bra att ha, påpekar Tomas Olsson.

– Man ska vara stöttande i

laget och se till att ingen hamnar utanför.

För att en person ska kunna bli lagbas krävs en omröstning i arbetslaget och att facket ger sitt godkännande. Trots att det är ett fackligt förtroendeuppdrag har det hänt att arbetsgivare velat utse personer som inte ens är med i Byggnads.

– Vi har fått in namn på personer som inte är medlemmar. Tomas Olsson låter ändå munter:

– Det brukar sluta med att vi rekryterar dem.

Magnus Östin

Nubyggare ska locka fler till branschen

Bygg- och anläggningsbranschen behöver rekrytera ungefär 20 000 nya personer varje år. Därför breddar nu Byggnads, Seko, Sveriges Byggindustrier och Maskinentreprenörerna satsningen Nubyggare.

Genom yrkesintroduktionsutbildning och yrkesintroduktionspraktik skapar parterna tillsammans nya vägar in i bygg- och anläggningsbranschen för personer med ofullständig gymnasieutbildning och nyanlända.

Samarbetet, som alltså kallas Nubyggare, fokuserar på att skapa vägar in i bygg- och anläggningsbranschen för personer med ofullständig gymnasieutbildning och nyanlända. Varje år behöver branschen rekrytera ungefär 20 000 nya personer och det råder i dag arbetskraftsbrist inom många

yrken. Målet är att satsningen ska öppna upp vägar för nya grupper och på så vis öka jämställdheten och mångfalden i branschen.

– Sverige behöver fler byggnadsarbetare så att vi kan bygga alla bostäder, skolor och vägar som behövs i vårt land. Att sitta på läktaren är inget alternativ, vi måste öppna upp nya vägar så att vi kan skapa fler jobb med schysta villkor, säger Johan Lindholm, förbundsordförande i Byggnads.

– Med det här samarbetet kan vi ge killar och tjejer som inte gick klart sin gymnasieutbildning och nyanlända lärlingsplatser och en tydlig väg till en fullständig yrkesutbildning, fortsätter han.

Sedan Byggnads, Seko, Sveriges Byggindustrier och Maskinentreprenörerna skrivit avtal om yrkesintroduktionsanställning och yrkesorienteringspraktik har man arbetet

tillsammans med sina samverkansorganisationer Byggnadsindustrins yrkesnämnd, Galaxen Bygg och Regionala samverkansgrupper för att få fler att arbeta i byggsektorn.

– En modern och attraktiv byggbransch behöver vara mer jämlik och inkluderande. Kompetensbrist är en av våra medlemmars största utmaningar när Sverige växer och fler behöver en bostad och bättre infrastruktur. Därför är det viktigt att vi kan välkomna alla, säger Catharina Elmsäter-Svärd, vd för Sveriges Byggindustrier.

Under 2019 förstärks samarbetet med nya matchningskoordinatorer i Galaxen Bygg. De ska arbeta som en effektiv länk mellan lokala Arbetsförmedlingar och företag. Redan nu är koordinatörerna på plats i Stockholm, Göteborg, Malmö, Umeå, Luleå och Östersund.

– För oss är det självklart att vara med och ta ansvar för arbetsmarknaden. När samhället förändras ska vi vara en proaktiv kraft och möta upp den förändringen. Vi vill välkomna nya till branschen på ett schysst sätt, säger Valle Karlsson, förbundsordförande i Seko.

Nubyggare samarbetar med nyhetskanalen Aktarr för att nå arabisktalande personer i Sverige. Tillsammans med företaget Lingio har man utvecklat en ny språkapp med interaktiva kurser i yrkessvenska för byggbranschen. Appen ska nu breddas med kurser för maskinförare och anläggningsarbetare. Informationsmaterial på enkel svenska ska också tas fram för att enklare nå ut till fler som vill börja arbeta i bygg- och anläggningsbranschen.

byggnads.se

Örebro-Värmlands utbildningar 2019

Passa på och anmäl dig till en utbildning i Byggnads Örebro-Värmlands regi. Det finns mycket att välja på, både för medlemmar och förtroendevalda. Du förlorar ingenting på att gå en kurs. Investera lite tid i dig själv!

Lagbasutbildningar

För dig som är lagbas finns det lagbasutbildning i två delar och innan den påbörjas skall du genomföra Påfarten. Den första delen; uppdelad i steg 1 och 2, läser du på regional eller lokal nivå. Den andra delen ligger på en central nivå. Är du dessutom utsedd förtroendevald FFV eller FFM skall du då även genomgå grundutbildningen.

Som lagbas är du en av Byggnads förlängda armar på arbetsplatsen därför är det viktigt att du deltar på Byggnads träffar och utbildningar.

Steg 1: 1–3 oktober. Internat, plats anges vid anmälan.

Steg 2: 29–30 oktober, Karlstad, plats anges vid anmälan.

Påfarten – en facklig introduktionsdag

Varför är du medlem i facket? Eller varför är du inte medlem? Bland annat det pratar vi om under en dag som innehåller information om vad facket gör och varför det är viktigt att vara medlem.

Kursen riktar sig alltså både till dig som är medlem i Byggnads och till dig som ännu inte bestämt dig för att bli medlem. Ersättning för förlorad arbetsförtjänst lämnas i form av ett stipendium. Välkomna!

Om intresse finns för någon av utbildningarna, hör av dig med en anmälan eller frågor! Anmäl dig per mejl till: maria.ribbenmalm@byggnads.se telefon 010-601 12 10, eller

Jenny Svensson
studieansvarig ombudsman
010-601 12 12
073-994 01 89
jenny.svensson@byggnads.se

Dags att gå till val!

Våren har kommit och med den en dålig politisk uppgörelse mellan Socialdemokraterna och tre övriga partier. Men trots allt är denna uppgörelse bättre än det som hänt om den inte kommit till, eftersom det läget skulle gett Sverigedemokraterna stort inflytande.

Nog om detta, Byggnads ordförande har på ett mycket bra sätt drivit vår fackliga ideologi och väldigt tydligt talat om vad vi tycker och tänker. Personligen blev jag väldigt glad när jag hörde att förbundet fått 1 000 nya medlemmar i mars månad. Det är oerhört viktigt att vi förblir ett starkt förbund så vi kan driva våra frågor på ett trovärdigt sätt. Vi måste vara många så att våra förhandlare i olika sammanhang känner både ett tryck från oss medlemmar, men också hjälp av att ha många medlemmar i ryggen.

Men ett sådant underlag är vi starka som förbund och kan i kommande förhandlingar om löner och anställnings villkor stå starka. Men förutsättningen är ett fackligt-politiskt arbete för att på alla

plan se till att våra frågor är aktuella och drivs av våra företrädare. Så det är bara att ta av sig finskorna och stötta våra ombudsmän och företrädare i det hårda jobbet att företräda oss i olika scenarier där vi är representerade.

Den budget som regeringen nu arbetar efter är ju lagd av Moderaterna och Kristdemokraterna och gynnar absolut inte oss byggjobbare. Alla har väl läst om hur åkeribranschen haft jätteproblem som inte har gått att lösa rent fackligt. Men med EU:s hjälp har man nu skapat möjligheter att åtgärda problemet med lågt betalda lastbilsförare. Sens moral av detta blir att se vilka problem har vi med utländska byggföretag (arbetare) som våra socialdemokrater i EU kan hjälpa oss med.

Alltså, vi har ett för oss byggnadsarbetare ett viktigt EU-val där vi måste ha socialdemokrater som kan hjälpa oss med förändringar för oss byggjobbare i Sverige.

Byggare Bob

Prestationslöner, kvartal 1

Örebro län		Värmlands län	
TBM	218,76	TBM	215,51
VVS	–	VVS	–
Platt	264,65	Platt	259,34
Golv	247,97	Golv	247,32
Industrirör	–	Industrirör	–
Ställning	191,47	Ställning	–
Plåt	–	Plåt	–
Undertak	–	Undertak	217,18

Vi vill träffa er! Vill ni träffa oss?

ARETSPLATSBesøg. Vill du ha besök av Byggnads på din arbetsplats? Mejla då oss dina kontaktuppgifter och eventuella frågeställningar till: orebro-varmland@byggnads.se

Trygg lön med kollektivavtalet

FACKLIGA FÖRDELAR Du som arbetar under kollektivavtal kan känna dig trygg. Kollektivavtalet ser till att du har rätt lön vid både arbete och frånvaro som semester, föräldraledighet eller sjukdom.

På byggnads.se hittar du mer information.

Region Örebro-Värmland bjuder in till

PENSIONÄRSKRYSSNING

med M/S Cinderella till Åland 18-19 september

Pris per person: 220 kr. Först till kvarn som gäller! I priset ingår:

- Bussresa T/R i modern buss
- Del i insides 2-bäddshytter med D/WC
- Viking buffé-middag inkl. vin, öl, läsk och kaffe. (Sittning kl. 18.30)
- Frukostbuffé

Tillägg per person:

- Del i utsides hytt med fönster 75 kr/pp
- Insides enkelhytt 75 kr
- Utsides enkelhytt med fönster 150 kr
- Lunchbuffé & dryck dag 2 185 kr/pp

Buss avgår från:

- 11.30** Grums station
- 12.00** Karlstad Byggnads
- 12.40** Kristinehamn
- 13.00** Karlskoga
- 13.30** Örebro Byggnads
- Ca 14.00** Lunchuppehåll i Arboga

Tidtabell M/S Cinderella:

- 18.00 - 07.45**
Stockholm - Mariehamn
- 09.55 - 15.30**
Mariehamn - Stockholm

Hemresa: Rast i Arboga ca 18.00

Sista anmälningdag är 21 augusti på 070 398 64 56 eller på mejl: jonssonnicklas4@gmail.com

BYGGNADS
Byggnads Nu!
010-601 10 00
byggnadsnu@byggnads.se
Arbetsmiljö, kollektivavtal, lön eller andra fackliga frågor? Kontakta oss!
Alla vardagar 07.00-17.00

Kanske tvååriga sonen Elmer i framtiden får ratta pappa Martin Bodéns rat rod. Han är gärna med i garaget när pappa får en stund över till att meka.

” Det tar tid med barn. Man får fortsätta meka när han blir större och kan vara med.

Hot rod är en mer välbekant bilgenre än rat rod. Man skulle lite slarvigt kunna kalla rat rod för hot rodens ruffigare kusin. I stället för glittrande lack och krom är rost och frånvaro av skärmar kännetecknande.

Martin Bodén räknar inte med att hinna få klart sin Ford Tudor från 1930 till denna sommar. Sedan han och sambon Kaisa fick barn har mekandet fått stå åt sidan. Och snart blir de föräldrar igen.

Det blir tydligt när vi närmar oss huset i Östra Fågelvik utanför Karlstad: Här bor en person med bilintresse. Garaget är stort och har tre portar. Men trots det har mekandet fått stå åt sidan för Martin Bodén. Det har sin förklaring.

Rockabillyn tog Martin till en skrotig skönhet

– **Innan bodde vi** i lägenhet och hyrde garage en bit därifrån. Det blev inget gjort då, säger Martin Bodén.

När han och sambon Kaisa byggde hus på landet – de flyttade in vid jul 2014 – var det givet att också bygga ett garage som skulle funka att meka i.

Vi tittar in i det rymliga garaget. Där står Martin Bodéns ögonsten: en Ford Tudor från 1930.

– Det är en rat rod, förklarar han.

Hot rod är förmodligen ett bekantare begrepp för den som inte är särskilt insatt. Rat rod är besläktad men estetiken ruffigare. I stället för gnistrande lack och krom ska en rat rod vara sliten och rostig och sakna skärmar.

Det sänkta taket för med sig att Martin får sitta på golvet i en enkel bilstol när han kör. Golvet är gjort av träplankor från en lada.

– Man kör med sträckta ben, så man får stanna och stretcha emellanåt.

Bilen köpte han 2013 på Blocket. I originalpapperen

står att motorn ger 39 hästkrafter.

Det hade polisen synpunkter på när de stoppade Martin för en flygande besiktning. De raka grenrören föll inte heller lagens långa arm i smaken.

– Motorn är på 200 hästkrafter.

Så nu bygger han om bilen så att den ska klara en besiktning. Ett avgassystem med dämpning ska på och chassit har förstärkts. Snart kommer dessutom en nygammal rattstång från USA som ska höja körkomforten.

– Så fort man kom över 70 skakade det förut. Men efteråt kan jag ligga på E18 och köra.

Det har gått några år nu sedan den där flygande besiktningen. Förhoppningen var att bli klar snabbare med bilen och komma iväg på bilträffar igen, som förut. Men livet kom emellan.

Sonen Elmer har hunnit bli två år och småbarnsföräldrar hinner sällan prioritera sina hobbyer. Så inte heller Martin Bodén.

– Det tar tid med barn, konstaterar han och tillägger:

– Man får fortsätta meka när han blir större och kan vara med.

Elmer är intresserad. Det märks under intervjun då han är på plats, iklädd arbetskläder och med en liten skruvmejsel i handen. Tämmligen riskfritt: En repa mer eller mindre i lacken gör ingen skada på en rat rod.

Martins intresse för rat rods kom genom musiken. Han började lyssna på rockabilly i tonåren och såg en rat rod i en bildning.

– En sådan ska jag ha, visste jag direkt.

Han har lärt sig att meka på egen hand och av kompisar. Det är fortfarande roligt, tycker han, även om det blivit lite mindre av den varan på senare tid.

– Jag hade några kompisar över för inte så länge sedan. Vi drack några öl och bankade till en ny innerskärm.

Hur blir det i sommar då? Hinner du få klart bilen?

– Nej, det är för mycket att göra.

– Jag längtar till att komma ut och åka igen. Men inte till

tankningen, den drar två liter milen, säger han med ett snett leende.

Men sommaren ordnar sig ändå. Det visar vara fler i huset som gillar bilar. Sambon Kaisas mattgrå Oldsmobile från 1946, en custom, står i samma garage.

– Den är körbar, det är bara växellådan som ska packas om. Det tar en helg sedan är det klart.

Text: Magnus Östin

Foto: Peter Krüger

FAKTA

Martin Bodén

Ålder: 30 år.

Familj: Sambon Kaisa och sonen Elmer, 2 år (som ska få ett syskon i juni).

Bor: Östra Fågelvik utanför Karlstad.

Yrke: Kör mobilkran.

Drömmer om: Att få ut sin Ford Tudor 1930 på vägen igen.

Fritidsintressen: Bilar och familjen. Spelade i rockabillyband förut.

Övrigt: Är fackligt engagerad som MB-ledamot på arbetsplatsen Kynningsrud Nordic Crane i Karlstad och har varit tjänstledig för att prova på att arbeta som facklig ombudsman.

Nu tänds hopp om skärpta krav för ställningsbyggare

Arbetsmiljöverket ska se över sina regler och det tänds ett hopp om skärpta utbildningskrav för ställningsbyggare.

– Vi hoppas att det här kan väcka liv i vår fråga, säger Håkan Carlsson, kanslichef på ställningsentreprenörernas branschorganisation STIB.

Det är en fråga som blivit något av en följetong. Byggnadsställningar uppförs i vissa fall med felaktiga metoder och bristande kontroll, som kan leda till ras. STIB och Byggnads är eniga om att regelverket borde skärpas för att minimera möjligheten för oseriösa företag att verka i branschen.

– Det handlar om osund konkurrens, men grunden är förstås människors säkerhet, säger Håkan Carlsson.

Trots de uppmärksammade ställningsrasen, har lite hänt i frågan. Men nu finns det hopp, anser Håkan Carlsson.

Arbetsmiljöverket genomför ett omfattande arbete som ska förändra hela regelsystemet. Det handlar i första hand om hur alla föreskrifter ska struk-

Byggnadsställningar håller inte måttet eller är rent av farliga. Det är ett problem som ställningsbyggarnas branschorganisation och facket är överens om.

tureras för att bli mer logiska att navigera i. ”Reglerna ska kunna styra mot morgondagens arbetsliv och de utmaningar som kommer. De ska vara framåtsyftande och sätta det förebyggande arbetsmiljöarbetet i centrum”, beskrivs uppdraget på hemsidan.

Detta gör Håkan Carlsson optimistisk och han ser en chans att få upp frågan på bordet igen.

När STIB tillsammans med Byggnads uppvaktade arbetsmarknadsminister Ylva Johansson 2017 ledde det inte till något konkret resultat.

Inte heller kontakterna som togs med Arbetsmiljöverket den gången.

– De sa att de inte vill förändra föreskrifterna så snart inpå den tidigare ändringen. Det tycker vi är ett dåligt argument, säger Håkan Carlsson.

STIB vill att Arbetsmiljöverket lyfter de allmänna råden gällande utbildningar för ställningsbyggare och gör dessa till föreskrifter. Det skulle betyda att en godkänd ställningsbyggare måste ha kompetens- eller yrkesbevis och 4 200 lärlingstimmar i bagaget.

I dag tror många att det räcker med 80 timmar teori

utan praktiska moment för den som arbetar som ställningsbyggare eftersom detta är den högsta föreskrivna nivån i föreskrifterna.

Dessutom finns problemet med utbildningsbevis, som utbildningsgivare i Sverige delar ut till ställningsbyggare på misstänkt lättvindigt sätt.

Som när Byggnads upptäckte att det fanns ställningsbyggare som saknade utbildningsbevis på Billerud-Korsnäs 2017. De fick lämna arbetsplatsen direkt men var tillbaka redan nästa förmiddag med ett färskt utbildningsbevis. Så snabbt kan det inte gå utan fusk, menade Byggnads men kunde ändå inte göra något åt saken.

Håkan Carlsson på STIB ser ändå en ljusning. Som exempel nämner han att allt fler polska ställningsföretag som verkar i Sverige kontaktar STIB för att validera sina anställdas kunskaper. De vill undvika att råka anlita ett oseriöst utbildningsföretag.

– Vi ser en ökad efterfrågan och det är glädjande, tycker Håkan Carlsson.

Text: Magnus Östin

Foto: Peter Krüger

Myndigheten kan inte ge några löften om nytt regelverk

Arbetsmiljöverket tös inte lova att det blir möjligt att skärpa föreskrifterna i samband med att regelsystemet ses över, men stänger inte dörren helt.

”I Arbetsmiljöverkets pågående arbete med att arbeta om

samtliga föreskrifter är syftet att reglerna ska bli lätta att hitta och förstå. Det innebär att vi nu i första hand för över befintliga regler i en ny tydligare struktur där reglerna hänger ihop på ett bättre sätt. En an-

nan viktig förutsättning är att skyddsni-
vån inte skall sänkas, men heller inte höjas”, skriver Karin Sundh-Nygård som är enhetschef på avdelningen för regler. Hon fortsätter:

”Vi räknar med att skicka ut

de nya föreskrifterna på remiss i december 2019. I remissomgången går det givetvis bra att även ge förslag på önskvärda förbättringar och även höjningar av skyddsni-
vån.”

Magnus Östin

Byggnads vill ha bättre säkerhetskontroll

Facket jobbar för att skyddsombud ska få vara med och kontrollera ställningar. Ulf Kvarnström, arbetsmiljöombudsman på Byggnads, oroas av de många olyckorna som orsakar stora personskador.

– I Skåne har vi haft 14 allvarliga fallolyckor hittills i år. Tolv av dessa på grund av felaktiga byggnadsställningar, säger han. Folk har brutit nacken, krossat knän och fått armbrott.

Att byggnadsställningar uppförs med bristfälliga metoder och undermålig eller obefint-

lig besiktning är ett faktum.

Ulf Kvarnström berättar om byggnadsställningar i Stockholm som till och med byggs utan trappor.

Eftersom försöken att förändra regelverket för ställningsbyggare har varit fruktlösa söker Byggnads också andra vägar för att öka säkerheten. Ett sätt är att förbättra kontrollen.

– Vi vill att Arbetsmiljöverket tillsammans med regionala skyddsombud, skyddsombud och inspektörer ska ta fram metoder för att kontrollera ställningarna så att de är säkra.

Ställningsbyggarens kunskaper har en avgörande betydelse. Därför försöker facket också få fram en bra validering av de kunskaper som utländska ställningsbyggare har med sig.

– Vi vill att alla ska göra ett prov efter avslutad utbildning. Samma kunskapskrav ska gälla för alla ställningsbyggare i Sverige.

Det lär finnas 30 000 ställningsbyggare från andra EU-länder som är utstationerade i Sverige.

Byggnads vill också att Arbetsmiljöverket ska ingripa mot oseriösa utbildningsföretag som ger ut utbildnings-

bevis på lösa boliner. Däremot tror Ulf Kvarnström inte som Håkan Carlsson på STIB att Arbetsmiljöverket är berett att skärpa föreskrifterna. Dessa regleras på EU-nivå, enligt Ulf Kvarnström. Sveriges byggindustrier och Byggnads är överens om att utbildningens krav för en yrkesutbildning ska vara minst 4 200 timmar.

Fotnot: Tidningen Byggnadsarbetaren har kartlagt ställningsolyckor i byggbranschen i senaste numret och funnit att 2014–2018 anmäldes 688 olyckor som lett till sjukfrånvaro.

Magnus Östin

Är ställningen farlig – kontakta skyddsombudet

Kenneth Svärd, ordförande Byggnads i Örebro-Värmland, kommenterar de farliga byggnadsställningarna.

Har ni på Byggnads Örebro-Värmland på senare tid upptäckt felaktigt byggda ställningar?

– Nej, det har vi inte gjort.

Har ni efter den uppmärksammade händelsen

i Frövi stött på ställningsbyggare som ni misstänkt inte har rätt utbildning?

– Vi har haft misstankar, framför allt under nyproduktionen av kartongmaskinen på Gruvön i Grums, då det är det samma företag som haft uppdraget i Frövi. Vi har gjort några inspektioner där och de utbildningsintyg vi fått se är godkända. Vi har dock misstankar om att allt inte gått rätt tillväga då ställningsmontö-

erna under stoppet på Frövi fick sin 80-timmarsutbildning gjord under 12 timmar.

Vad ska den enskilde byggnadsarbetaren göra om den misstänker att en ställning är farlig?

– Då ska man meddela skyddsombudet på arbetsplatsen omedelbart och om det inte finns något skyddsombud där så får man höra av sig till det regionala skyddsombudet.

Hur kan man försäkra sig om att en byggnadsställning är säker?

– Är man osäker på om ställningen är korrekt uppförd ska man kontakta sitt skyddsombud.

Kan man vägra att arbeta på en osäker ställning?

– Det kan tolkas som arbetsvägran. Kontakta i stället skyddsombudet.

Magnus Östin

Har du någon gång känt att det har varit farligt på jobbet?

Henrik Jonsson, svetsare, Forshaga:

– Det händer, bland annat när man stått på ostabila ställningar. Men jag har ändå varit förskonad själv. Däremot har jag hört andra berätta om saker som hänt, men det har nog till stor del handlat om sådant som hänt längre tillbaka i tiden.

Jimmy Wennberg, svetsare, Karlstad:

– Ja, ofta när jag jobbat på hög höjd har jag tänkt att ”om jag ramlar nu, då kommer det att göra ont”. Alla säger att säkerheten går först, men i verkligheten är det inte så om det brådskar. Men det är trots allt bättre nu än för tio år sedan, då kunde man få hänga på utsidan av en ställning för att få jobbet gjort.

Stefan Karlsson, snickare, Stora Mellösa:

– Jag har sett både smått som stort. Det behövs bara att en skruvdragare slinter så kan man skada sig. Ställningsjobb kan medföra risker om de är slarvigt monterade. Men vi har ett bra förebyggande miljöarbete på min arbetsplats med skyddsronder och åtgärder när någonting fallerar.

Byggnads under 2018: Grillkvällar, nya medlemmar och trygghetsarbete

När Byggnads Örebro-Värmland samlade sina ombud för regionfullmäktige i Kristinehamn för drygt en månad sedan diskuterades verksamhet under året som gått och satsningar framåt.

I verksamhetsberättelsen tar Kenneth Svärd, ordförande i Byggnads Örebro-Värmland upp byggnationen av Billerud-Korsnäs nya kartongmaskinsfabrik som går för högtryck. Byggnads har ett projekt där tillsammans med bland andra If Metall, Fastighets, LO-Facket och ABF. I projektet ingår att försöka få fler medlemmar aktiva i det fackliga arbetet. Totalt har Byggnads skrivit in 100 nya medlemmar och gjort ett stort arbete med arbetsmiljön. Många aktiviteter har genomförts, bland annat grillkvällar och uppsökeri ute på arbetsplatserna.

Kenneth Svärd framhåller också region Örebro-Värmlands lyckade arbete på kongressen. Av de 20 inskickade motionerna från regionen var det endast fem som fick avslag. Byggnads Örebro-Värmland lyckades även vända kongressen från avslag till bifall i frå-

På regionfullmäktige valdes några nya ledamöter till regionstyrelsen för 2019. Styrelsens har nu följande sammansättning: Stående från vänster: Martin Bodén, ersättare, Oliver Persson, Ann-Katrin Eneblom, Mikael Olsson, Thomas Andersson, Björn Grönqvist, Fredrik Sjöberg, ersättare, Hans Åkesson, Nicklas Jonsson, Håkan Ahlqvist, ersättare och Carina Engberg. Sittande Kenneth Svärd, ordförande.

Foto: Peter Krüger

gan om arbetsgivarens rehabiliteringsansvar.

Under 2018 har arbetsplatsbesök på små och medelstora byggföretag prioriterats och arbetsmiljön har varit i fokus. Under arbetsmiljöveckan, vecka 43, gjordes 137 skyddsronder på 80 byggföretag. Många brister upptäcktes och Byggnads ställde krav på åtgärder från arbetsgivarna. 40 nya skyddsombud har utsetts på UVA-möten och 38 nya förtroendevalda har tillkommit i företag med upp till 50 anställda.

Även på studiesidan har avdelningen varit aktiv. Arbetsmiljökurser har varit i centrum men också lagbas- och medbestämmandeutbildningar.

År 2019 fortsätter regionen att fokusera på medlemsvärvning. Under 2018 värvades 36 medlemmar, många genom ombudsmännens och de förtroendevaldas besök på arbetsplatserna. Den satsningen fortsätter även under detta år. När det gäller arbetsmiljö är det ställningsbranschen och företagshälsovården som prioriteras i år. Även pensions-

frågan och löneutvecklingen lyfts fram som viktiga frågor under 2019.

Regionfullmäktige valde i följande ledamöter i regionstyrelsen: Jan Olsson, Mikael Olsson, Oliver Persson, Kenny Hermansson, Nicklas Jonsson och Hans Åkesson i regionstyrelsen. De som har ett år kvar på mandatperioden är Kenneth Svärd, ordförande, Thomas Andersson, avtalsansvarig, Ann-Katrin Eneblom, ekonomiansvarig, Björn Grönqvist och Tony Bergqvist.

Lilian Haraldsson

Medlemsmöte med allvar och bowlingspel

MÖTESNYTT Den 14 mars hade Kumla och Hallsbergs gemensamma medlemsmöte.

Mötet avslutades med bowling på Nytorget i Hallsberg. Det var full fart på spelet i bowlinghallen.

Vinnaren av sammandrabbningen är dock okänd.

Stort och smått på Karlstadsmöte

MÖTESNYTT På kretsmötet i Karlstad den 7 mars diskuterades arbetsmiljön och de ökande antalet dödsolyckor. Även kommande EU-val diskuterades. Under punkten kommande aktiviteter togs beslut om långfredags-trav, fiskedag samt att Folksam bjuds in för information om försäkringar och pension.

ANSLAGSTAVLAN

Missa inte

... möjligheten att betala medlemsavgiften via autogiro.
Kontakta Byggnads region Örebro-Värmland!

Är du sjukskriven?

Det är viktigt att du genast kontaktar Byggnads om du blir sjukskriven mer än 14 dagar. Annars finns risken att du blir sjukskriven under en längre tid än 14 dagar. Och om vi inte får veta det i tid, hinner vi inte agera mot Försäkringskassan. Risken är då att personen blir utförsäkrad efter 90 dagar, meddelar ombudsmannen Niklas Nordlund.

Viktigt!

Glöm inte att anmäla till avdelningen vid förändringar i sjukskrivning, studier och sjukersättning eller arbetslöshet inom två månader.

Så når du a-kassan

- A-kassan har telefontid mellan kl 8 och 16.
- Telefonnummer till a-kassan är 010-601 18 00

Ingen tid att vara snäll

- Om inte din lön kommit in på kontot från dag ett, prata med arbetsgivaren.
- Ta reda på vad det är för fel. Varför kommer inte lönen in på kontot?
- Har inte arbetsgivaren några pengar?
- Anser arbetsgivaren att det inte ska utgå någon lön?
- Är ni oense om lönen?
- **Kontakta Byggnads omgående.** Det finns ingen tid att vara snäll. Vi måste få iväg ett kravbrev omgående, helst inom en vecka från den dag lönen skulle varit inne på kontot.

Glöm inte ...

... att du som medlem är försäkrad på din fritid. Har du skadat dig på fritiden som inneburit läkarvård – ta kontakt med Folksam skadejour, 0771-960 960.

BYGGNADS

Örebro-Värmland

Regionkontor:

Posthornsgatan 8, 656 32 Karlstad
Tel: 010-601 10 11
orebro-varmland@byggnads.se

Öppettider expeditionerna Karlstad:

Kontorets öppettider:
Måndag–fredag 7.30–16
Lunchstängt:
Måndag–fredag 12–12.45
Telefontider: 8–15

Örebro:

Riagatan 51, 702 26 Örebro
Tel: 010-601 10 11

Kontorets öppettider:
Måndag–fredag 7.30–16
Lunchstängt:
Måndag–fredag 12–12.45
Telefontider: 8–15

Vi i Örebro-Värmland:

OMBUDSMÄN:

Kenneth Svärd
Ordförande, DMY, arbetsrätt, RSO
010-601 12 15 / 070-190 61 24
kenneth.svard@byggnads.se

Thomas Andersson

Avtalsansvarig, TBM, arbetsrätt, RSO
010-601 12 17 / 070-624 81 33
thomas.andersson@byggnads.se

Ann-Katrin Eneblom

Ekonomiansvarig, arbetsrätt, RSO
010-601 12 07 / 070-660 35 10
ann-katrin.eneblom@byggnads.se

Tomas Pettersson

Utbildningsansvarig, TIA, arbetsrätt, RSO
010-601 12 16 / 076-843 04 30
tomas.pettersson@byggnads.se

Jari Viitakangas

RSO, HEA, plåt-lärlingar, arbetsrätt
010-601 12 36 / 072-581 12 36
jari.viitakangas@byggnads.se

Odd Maalsnes

TBM, arbetsrätt, BYN-lärling, RSO
010-601 12 08 / 070-670 43 35
odd.maalsnes@byggnads.se

Mattias Andersson

RSO, DMY, arbetsrätt
010-601 12 54 / 076-105 03 90
mattias.andersson@byggnads.se

Patrik Hjelm

RSO, TIA, arbetsrätt, VVS-lärlingar
010-601 12 13 / 070-652 31 90
patrik.hjelm@byggnads.se

Tomas Olsson

RSO, TBM, arbetsrätt
010-601 12 19 / 070-240 23 32
tomas.olsson@byggnads.se

Niklas Nordlund

Arbetsmiljöansvarig, RSO, arbetsrätt
010-601 12 01 / 072-214 77 98
niklas.nordlund@byggnads.se

Jenny Svensson

MB-ansvarig, glas-avtalet, BYN-lärlingar, utländsk arbetskraft, arbetsrätt, RSO
010-601 12 12 / 073-994 01 89
jenny.svensson@byggnads.se

Erik Karlsson

HEA; TBM, arbetsrätt, RSO
010-601 12 03 / 072-220 54 46
erik.karlsson@byggnads.se

Patrik Nyström

TBM, DMY, arbetsrätt, RSO
010-601 12 02 / 076-104 06 20
patrik.nystrom@byggnads.se

ADMINISTRATÖRER:

Carina Engberg
Medlemsredovisning, lärlingar VVS
010-601 12 18
carina.engberg@byggnads.se

Katarina Sandgren

Försäkringar, medlemsredovisning
010-601 12 11
katarina.sandgren@byggnads.se

Helena Dahlén

Medlemsredovisning, bokföring löner
010-601 12 50
helena.dahlen@byggnads.se

Ingela Garberg

Lönegranskning, TBM-mätning, registrering FFV, MB, UE
010-601 12 33
ingela.garberg@byggnads.se

Maria Ribbenmalm

Mätning, lönegranskning, RSO
010-601 12 10
maria.ribbenmalm@byggnads.se

Förkortningar:

TIA: Teknikinstallationsavtalet,
TBM: Trä, betong och mureriarbeten,
RSO: Regionalt skyddsombud,
HEA: Huvudentreprenörskap, DMY: De mindre yrkesgrupperna, BYN: Byggnadsindustriens yrkesnämnd, MB: Medbestämmande, VVS: Värme, ventilation, sanitet.

Medlemstidning för Byggnads Örebro-Värmland

Byggnads Örebro-Värmland**Postadress:** Posthornsgatan 8, 656 32 Karlstad**Telefon:** 010-601 10 11

Vad tycker du? Skriv ned det!

År 2020 löper avtalen ut och det är dags att börja skriva avtalsmotioner. Vilka förändringar vill ni se i de kommande avtalen? Vi vill ha förslag så fort som möjligt för att börja bearbeta förslagen. Ni kan lämna in era förslag på våra kontor eller skicka dem med mejl till kenneth.svard@byggnads.se Glöm inte bort att lämna era kontaktpuppgifter så vi kan återkoppla vid eventuella frågor.

Thomas Andersson
avtalsansvarig ombudsman

Här när du din ordförande

Askersund

Tomas Olsson 070-240 23 32

Degerfors Vakant**Hagfors**

Tomas Pettersson 076-843 04 30

Hallsberg

Nicklas Jonsson 070-398 64 56

Hällefors

Fredrik Palmqvist 070-339 45 57

Karlskoga

Hans L Åkesson 070-296 17 23

Kumla/Fjugesta

Victor Johansson 073-834 26 00

Karlstad/Kil/Hammarö

Patrik Hjelm 070-652 31 90

Kristinehamn

Thomas Andersson 070-624 81 33

Lindesberg

Arne H Karlkvist 070-649 65 34

Sunne

Anders Nilsson 070-574 25 18

Säffle

Bengt Mattsson 076-773 75 19

Örebro

Kjell Krantz 070-351 75 80

Boka in ditt kretsmöte!

ÖREBRO-VÄRMLAND	Tid	Plats
Askersund	Fredag 17 maj, kl 18 Torsdag 5 september, kl 18	Medlemsmöte O'Learys, Askersund. Möte på Hotell Norra Vättern.
Frövi	Onsdag 18 september, kl 18.30	Möte på Ervalla Gästgiveri.
Grums	Torsdag 23 maj, kl 18 Torsdag 19 september, kl 18	Grillkväll på Trulsen. Möte i Gruvan.
Hagfors	Onsdag 29 maj, kl 17.30	Medlemsmöte. Speedway, plats: Tallhult. Anmälan till Tomas: 076-843 04 30.
Hallsberg	Torsdag 16 maj, kl 18 Torsdag 12 september, kl 18	Fotboll Behrn arena, Örebro. Bangolf, Mosås.
Hällefors	Torsdag 23 maj, kl 18 Torsdag 19 september, kl 18	Medlemsmöte, Hällefors herrgård. Medlemsmöte, Hällefors herrgård.
Karlskoga	Lördag 18 maj, kl 9 Måndag 3 juni	Fiskedag med familj. Anmälan till Hasse Åkesson: 070-296 17 23. Travdag i Karlstad, kontakta Hasse Åkesson: 070-296 17 23.
Karlstad/Kil/Hammarö	Lördag 24 augusti, kl 10	Fiskedag.
Kristinehamn	Fredag 24 maj, kl 18 Torsdag 29 augusti, kl 18 Lördag 21 september, kl 13	Aktivitet. Anmälan till Thomas: 070-624 81 33. Möte, SAP-lokalen. Unionstravet, anmälan till Thomas: 070-624 81 33.
Kumla/Fjugesta	Torsdag 16 maj, kl 18 Torsdag 12 september, kl 18	Möte i Folkets hus. Möte i Folkets hus.
Lindesberg	Onsdag 11 september, kl 18	Möte på Lindegården.
Sunne	Torsdag 16 maj, kl 19	Medlemsmöte i LO-lokalen.
Örebro	Fredag 24 maj, kl 18 Fredag 6 september, kl 18	Möte i ABF:s lokal. Spel på Boule Bar, anmälan senast 9 maj. Bowling på Strike, anmälan senast 30 augusti.